

Veidnesklubben - der folk og fugl møtes

Faktaark for prosjektet «Fugleturisme i Midt- og Øst-Finnmark», et prosjekt i «Naturarven som verdiskaper (M)»

Veidnesklubben er en liten bygd som ligger på vestsiden av Laksefjorden, i Lebesby kommune. Bygda har veiforbindelse til Porsanger kommune via fylkesvei 183, som går fra Børselv, via Kjås, til Veidnesklubben. Området er spesielt for fugleinteresserte ved at det er et krysningsområde mellom hav, kyst og innland med skogledte daler og fjellvidder.

Veidnesklubben er en gammel sjøsamebygd hvor man stort sett har livberget seg gjennom de vanlige, gamle leveveiene i Finnmark; jakt, fiske og jordbruk. Fiske er ennå den viktigste næringsveien, og bygda har en god havn og fiskebruk ved Holmbukt på Veidnesholmen. Det går vei helt ut til fiskebruket.

Bygda har også verdens nordligste melkebruk, men jordbruket har gått sterkt tilbake. Jakt og innlandsfiske er mest som hobbyer å regne, mens turistnæringa har tatt seg opp de senere årene.

Beste besøksstid

Allerede fra midten av mai kan områdene rundt Veidnesklubben være interessante å besøke. Da er sjøfuglene på vandring, og de tidligste vaderne er på plass, spesielt i det steinete fjærområdet midt i bygda. Helt til midten av september kan man gjøre interessante observasjoner, og gjennom vintermånedene kan man observere de mer sjeldne sjøfuglartene.

© Almar Paulsen

Næringsrikt tjern øst for Veidneselva

Habitat og observasjonsarter

Skogen langs havet og i elvedalene består av mest bjørk, ellers selje og vierarter. Veidneselva, som renner gjennom bygda, er kjent som en god sjørøyeelv. For ornitologene er de store fjæreområdene, saltpåvirkete grasvollene og grunne dammene de mest interessante. Bygdelaget har satt opp et fugleskjul med god utsikt mot fjæreområdene. Her kan en sitte rimelig godt beskyttet mot de kalde vårvindene.

De vide fjæreområdene og gruntvannsdammene er de mest interessante stedene for observasjoner av vadere og noen gressender. Polarsnipene kan opptre i flokker på flere tusen individer, spesielt i siste halvdel av mai. Omtrent samtidig kommer myrsnipe, temmincksnipe, brushane og lappspove. Tjelden kommer allerede i april, og gravender, stokkender, brunnakker, krikkender og stjertender er vanlige. Utenfor fjæreområdene kan man påtreffre ærfugl hele året, og tidlig i vårmånedene er silendene på plass.

Like før man kommer til en bondegård midt i bygda, finner man en fugleplansje på venstre side. Herfra kan man gå langs gjerdet et par hundre meter ut mot fugleskjulet. Fra fugleskjulet har man god utsikt ut mot fjæreområdene, og man sitter godt i ly for vind og vær.

Krokholmen, som ligger litt lenger ute mot nordvest, er et yndet rasteområde for både sæd- og grågjess, og enkelte år kan en også treffe på kortnebbgås. Fra Krokholmen kan man også lettere se utover havet, hvor man enkelte år, kanskje spesielt om vinteren og i tidlige vårmåneder, kan treffe på både gulnebbblom, islom, praktærfugl, stellerand og mer sjeldne måkearter. På Veidnesholmen kan også både fjelljo og tyvjo hekke.

Kjører man rett fram i krysset over brua over Veidneselva og noen hundre meter til, kan man se et

Fugleskjulet på Langnes

Fugleplansjen ved fugleskjulet på Veidnes

Havørna er en vanlig gjest rundt Veidnesklubben

lite tjern til venstre. Dette er delvis oppdemmet, og er meget næringsrikt med kraftig siv- og buskvegetasjon omkring. Her kan man påtreffre både gressender, hekkende blåstruper og sivpurv.

Av rovfugler er havørna den mest vanlige, og den kan man påtreffre det meste av året. Dvergfalken er ganske vanlig, og både vandrefalk og jaktfalk er observert. I gode smågnagerår er fjellvåk og jordugle vanlig.

Både rødstilk og strandsnipe er vanlige hekkefugler, og i skogsområdene hekker bl.a. grønnstilk, gråtrost, rødvingetrost, bjørkefink og løvsanger. Ellers finnes både lappspurv, heiplierke og lappiplierke, og opp mot høyfjellet hekker også en del snøspurv og heilo.

Adkomst

Ved Børselv skilles fylkesvei 98, mot Tana, og fylkesvei 183 mot Veidnesklubben. Veistrekningen Børselv-Veidnesklubben er på ca 74 km en vei, og Børselv er siste

stedet hvor det er mulig å fylle drivstoff. Veien er stedvis i dårlig forfatning, med hullete asfalt- eller oljegrusdekke. Den er smal, og det er få møte- og parkeringsplasser. Veien går langs østsiden av Porsangerfjorden, helt til Kjås, hvor veien dreier nordøstover og går gjennom den skogkledte Kjæsdalen til Lilleporsangen og Veidnesklubben. På strekningen Børselv-Kjerringvik går veien gjennom et vakkert landskap dominert av den gråhvite dolomitten, en kalkbergart med både magnesium og flint. Fra Leirpollen og utover går veien gjennom et flatt kystlandskap med grunt hav utenfor.

Vinterstid blir veien brøytet, sjøl om den kan være stengt på uværsdager. Kolonnekjøring vinterstid er ikke uvanlig. Det er bussforbindelser til Veidnesklubben.

For fugleinteresserte kan veien fra Børselv til Veidnesklubben kunne by på mange overraskelser,

beregner derfor litt lenger tid enn vanlig, og vær forsiktig med hvor du parkerer.

Ved krysset midt i bygda kan man svinge til venstre og kjøre over til Veidnesholmen. Langs denne veien kan en se fjæra fra nye vinkler.

På Veidnesklubben finner du en liten kolonialbutikk med Post i Butikk. På butikken, som blir drevet av bygdelaget, kan en kjøpe fiskekort og få noe informasjon om området. Stedet har ingen vanlige campingplasser, men et par bedrifter med utleiehytter. Matservering kan bestilles, og alt dette kan man sjekke på forhånd ved turistinformasjonene i kommunene (Porsanger/Lebesby). Det er også mulig å leie båtskyss til Sværholtklubben, en av de største fuglefjellene i Norge, dominert av krykkjer.

Faktaarket er laget av Almar Paulsen

© Terje Kolaas

Polarsniper opptrer i store flokker, spesielt på vartrekket.